

Dret sancionador del treball

Codi: 100497
Crèdits: 6

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
2500258 Relacions laborals	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Margarita Bonet Esteva

Correu electrònic: margarita.bonet@uab.cat

Equip docent

Margarita Bonet Esteva

(Extern) Mónica Aguilar Romo

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha cap requisit previ. Àdhuc, la docència de l'assignatura s'impartirà tenint en compte la perspectiva dels Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030.

Professorat a càrrec de la docència

Nota prèvia: en ser una assignatura interdisciplinària cadascun dels grups té dues professores que impartiran la docència durant 7 setmanes cadascuna començant per la part de Dret Penal (una especialista en Dret Penal i l'altra en Dret Laboral)

Grup 1

Dret Penal: Margarita Bonet

Dret Laboral: (per confirmar)

Grup 51

Dret Penal: Mónica Aguilar (per confirmar)

Dret Laboral: (per confirmar)

Objectius

Amb l'assignatura Dret Sancionador del Treball es pretén que l'alumnat adquireixi uns coneixements introductoris de la responsabilitat penal i responsabilitat administrativa-laboral, és a dir, sobre la capacitat sancionadora de l'Estat i els requisits i límits. Amb aquesta finalitat, es vol potenciar l'adquisició dels conceptes relatius a l'exigència administrativa de l'ordenament laboral, amb especial referència a l'inspecció del treball i de la Seguretat Social i les infraccions i sancions en matèria laboral. Des de la perspectiva formativa, Dret Sancionador del Treball, com a assignatura introductòria la finalitat principal és que l'alumnat adquireixi els conceptes i la terminologia pròpis s'ambdues branques del Dret responent així amb la característica interdisciplinària de l'assignatura.

Competències

- Preparar, redactar i formalitzar els escrits generals en els tràmits administratius i judicials.
- Redactar i formalitzar informes i escrits.
- Tenir capacitat de decisió, agudeses per prendre decisions i capacitat de jutjar.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip

Resultats d'aprenentatge

1. Comprendre el significat i el procediment de cada un dels tràmits i els mitjans d'impugnació en cada supòsit.
2. Redactar i formalitzar informes i escrits.
3. Tenir capacitat de decisió, agudeses per prendre decisions i capacitat de jutjar.
4. Treballar de manera autònoma.
5. Treballar en equip.

Continguts

PRIMERA PART

PRIMERA PART: QUESTIONS GENERALS

TEMA 1: Principis comuns del dret sancionador. Activitat sancionadora i principis de l'Estat de Dret. L'article 25 de la CE: garanties i principis derivats. El principi de legalitat: principis limitadors. Diferències entre l'il·lícit penal i l'administratiu. Estructura de la norma penal. Les normes penals en blanc. L'objecte de protecció de les normes penals; béns jurídics i els seus tipus (individuals, col·lectius i difusos, els béns jurídics instrumentals)

TEMA 2: El definicions de delictes. Definició legal: l'art. 10 CP. Definició dogmàtica. Diferents estructures de delictes: delictes de resultat, de mera activitat i de perill. Diferents formes de responsabilitat penal: A) Responsabilitat penal individual: 1) responsabilitat dolosa i responsabilitat imprudent. 2) Responsabilitat omissiva.

TEMA 3: Las diferents formes de responsabilitat penal (cont.): A. 3) lter criminis: Els actes preparatoris, la temptativa i el delictes consumat 4) Autoria i participació. B) La responsabilitat de les persones jurídiques. Referència als models d'organització i gestió ("compliance").

TEMA 4: Les conseqüències del delictes: A) Règim general per a les persones físiques. Règim de sancions penals per les persones jurídiques. B) Altres qüestions: la prescripció, la responsabilitat civil derivada del delictes.

PART ESPECIAL.

ESTUDI DE ALGUNS DELICTES VINCULATS A LA ACTIVITAT EMPRESARIAL I ALS TREBALLADORS

TEMA 5: Els delictes contra el drets dels treballadors I: 1) Dret penal, activitat empresarial i protecció dels drets dels treballadors. 2) Classificació i presentació. 3) La imposició i manteniment de condicions il·legals de treball (art. 311 C.p.). 4) La discriminació laboral delictiva (314 C.p.). 5) La protecció penal de la llibertat sindical i el dret de vaga (art. 315 C.p.). 6) La clàusula de responsabilitat penal de administradors i encarregats (art. 318 C.p.).

TEMA 6: Els delictes contra els drets dels treballadors que també afecten a bens jurídics individuals. 1) Tràfic il·legal de mà d'obra (art. 312 del CP). 2) Sinistralitat laboral: delictes contra la seguretat i higiene en el treball (estructures de perill). 3) Les migracions fraudulentament (art. 313 CP).

TEMA 7: Assetjaments en l'àmbit laboral: 1) Assetjament laboral de superior jeràrquic (art. 173.1 CP). 2) Assetjament sexual en l'àmbit laboral (art. 184 CP). 3) Assetjament sexual en l'àmbit funcional (art. 443 CP). Referència als delictes contra els drets dels ciutadans estrangers (art. 318 bis Cp) i el delictes de tracta de éssers humans (art. 177bis C.p.)

INFRACCIONS Y SANCIONS EN L'ORDRE SOCIAL

TEMA 8

1.-La potestat sancionadora de l'Administració. 2.- Antecedents. 3- El Texte Refós de Infraccions y Sancions en l'Ordre Social RDL 5/2000. 3.1 Disposicions Generals. 3.1.1: Concepte de infracció administrativa social. 3.1.2: Subjectes responsables de la infracció. 3.1.3: Concurrencia amb la jurisdicció penal. 3.1.4: La prescripció de les infraccions socials. 3.2. Normes Generals sobre sancions. 3.2.1: La graduació de la sanció. 3.2.2: La Quantia. 3.2.3: La Reincidència. 3.3. Atribució de competències sancionadores

TEMA 9

1.- La Inspecció de Treball: Antecedents .2.-La Inspecció de Treball en l'àmbit internacional i a Espanya. 3.-Organització y composició del sistema d'Inspecció de Treball.4.-Funcions i facultats dels funcionaris del sistema d' Inspecció. 5.-Auxili i col·laboració amb la Inspecció de Treball

TEMA 10

1.- La Infracció Laboral: Concepte i classes. 2.- Tipus d' Infraccions laborals segons la matèria. 2.1: De relacions laborals. 2.2.: Prevenció de Riscos Laborals. 2.3: D'ocupació. 2.4: ETT i empreses usuàries. 2.5: Empreses d'inserció. 3.-Las Sancions per infraccions laborals

TEMA 11

1.- La Infracció en matèria de Seguretat Social: Concepte i classes. 2.-Tipus d'infraccions segons els subjectes responsables. 2.1: Infraccions dels treballadors per compte pròpia i assimilats. 2.2: Infraccions del treballadors, beneficiaris y sol·licitants de prestacions. 2.3: Infraccions de las MATEP.2.4: Infraccions de les empreses que col·laboren voluntàriament en la gestió. 3.- Las sancions per infraccions en matèria de Seguretat Social

TEMA 12

1.-Infraccions en matèria de moviments migratoris: Concepte i classes. 2.-Infraccions en matèria d'estrangeria. 2.1: Contingudes en TRLISOS. 2.2: Contingudes a la Llei Orgànica d'Estrangeria. 3.- Infraccions en matèria de Cooperatives. 4.- Sancions en matèria d'estrangeria i cooperatives. 5.-La obstrucció a la actuació inspectora. Concepte i classes. 6.-Sancions per obstrucció

TEMA 13

1.-.Principis bàsics del procediment sancionador. Normativa reguladora. 2.-Estructura del procediment. 3.-L'activitat inspectora prèvia: desenvolupament, durada i conseqüències. 4.-L'acta d'infracció. 4.1: Concepte, contingut i valor probatori. 4.2: Acta d'infracció amb perjudicis econòmics. Procediment d'ofici. 4.3: Procediment per l'extensió de l'acta d'infracció. 4.4: Actes d'infracció concurrents amb actes de liquidació. 5.-Recursos, execució de resolucions i recaptació

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Cerca i anàlisi de documentació jurídica	2,5	0,1	3, 1, 4
Classes teòriques	22,5	0,9	3, 1, 4
Preparació treballs escrits	10	0,4	2, 3, 1, 4
Resolució de casos pràctics	5	0,2	2, 3, 1, 4
Tipus: Autònomes			
Avaluació	5	0,2	2, 3, 1, 4
Estudi i treball fora de l'aula	100	4	2, 3, 1, 4

Aquesta assignatura consta de dues parts: la primera tracta dels límits i garanties front l'activitat sancionadora estatal i les sancions penals més relacionades amb la protecció dels drets dels treballadors i, la segona, del sistema d'infraccions i sancions de l'ordre social.

Ambdues parts contenen una metodologia bàsica de caràcter teòrica i pràctica consensuada i acord amb els objectius introductoris de l'assignatura, que és la següent:

Activitats dirigides:

Responent a la programació horària predeterminada el professorat dirigirà tan classes magistrals com exercicis pràctics (casos, anàlisi i comentari de sentències, recerca legislativa i jurisprudencial) des de una perspectiva el més propera possible a la praxis real.

Activitats supervisades

El professorat proposarà a l'alumnat tasques a realitzar en grup o individualment, sota la supervisió, ja sigui a l'aula o mitjançant tutories, i per a obtenir un retorn col·lectiu i potenciar el treball entre iguals.

Activitats autònomes

L'alumnat haurà de preparar i fer el seguiment del contingut de la assignatura per a la qual cosa s'haurà d'organitzar el temps i l'esforç de manera autònoma (estudis, consultes bibliogràfiques, legals i jurisprudencials) per avaluar aquest tipus d'activitats es duran a terme dues proves d'avaluació (una per part; penal i laboral respectivament).

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova final de continguts	50%	2	0,08	2, 1, 4
Treballs en grup i participació a les pràctiques	50 %	3	0,12	2, 3, 1, 4, 5

Les activitats d'avaluació es faran per separatament per cadascuna de les dues parts de l'assignatura unificant-se el resultat en acabar la darrera de las proves de la segona part del programa.

Les activitats que hauran de realitzar-se per superar l'assignatura són:

1.- Realització d'una activitat d'avaluació continuada de caràcter teòric o pràctic, en grup o individualment, de pràctiques, debats o comentaris legals o altres determinades pel professorat corresponent en data i forma a l'inici del semestre. Hi haurà una prova de dret penal i una prova de dret del treball, amb un valor de 2.5 punts cadascuna. (total: 50% del valor de 5 punts de cadascuna de les parts de l'assignatura)

2.- Realització d'examen final de cadascuna de les parts. Aquestes proves sobre els continguts del temari es calificaran independentment pel professor/a de cada part amb un màxim de 2.5 punts cadascuna (total: 50% del valor de 5 punts de cadascuna de les parts de l'assignatura). La data i característiques de la prova s'especificarà en el cronograma a l'inici de semestre i la suma d'ambdues qualificacions serà la nota de l'examen final, que es sumara a les obtingudes a les proves d'avaluació continuada durant el semestre.

Aquestes activitats es resumeixen de la següent manera:

- Examen de síntesi i recuperació: 2 hores amb un pes del 50% i amb els resultats E05.06,T01.00,T08.00
- Resolució de casos pràctics: 2 hores, amb un pes del 30% i amb els resultats E05.06,T01.00,T04.00,T08.00
- Comentaris de sentències o textos: 1 hora, amb un pes del 20% i els resultats E05.06,T01.00,T04.00,T08.00

Revisió de les qualificacions.

1. Les qualificacions parcials de les activitats realitzades durant el semestre es comentaran a classe o pel sistema que el professorat estableixi de manera pública i amb prou antel·lació.
2. La revisió de la nota final es celebrarà en el lloc i el dia que s'indicarà el mateix dia de l'examen. O bé, seguint el sistema de revisió establert pel professorat de manera pública i amb prou antel·lació. Tot i que la nota final és la suma de les obtingudes a les dues parts, el professorat de cadascuna d'elles oferirà la possibilitat de revisar les qualificacions de la part que els correspon. Un cop realitzada aquesta revisió parcial, la discrepància amb la qualificació final, si és el cas, pot ser manifestada motivadament per correu electrònic al professor/a responsable de l'assignatura, que gestionarà la resposta conjunta de l'equip docent.

Reavaluació.

Reavaluació final: es durà a terme en la data fixada per gestió acadèmica a tal efecte. Per a reavaluar es necessita haver-se presentat a haver realitzar les activitats d'avaluació ja siguin d'avaluació continuada o sistema d'avaluació única. La reavaluació es realitzarà per parts en funció dels temes de l'assignatura, es reavaluaran les parts de l'assignatura suspeses i les respectives proves tindran les mateixes característiques que l'examen final de cadascuna de les parts. Es mantindran les notes corresponents a les altres activitats d'avaluació obtingudes amb anterioritat i no suspeses.

Avaluació única.

Qui opti per l'avaluació única, ha de sol·licitar-ho a la Gestió acadèmica de la Facultat en el termini i d'acord a les pautes fixades oficialment(<https://www.uab.cat/doc/PautesAvaluacioUnica>)

La prova d'avaluació única es farà el dia de la prova final fixada per gestió acadèmica al final de semestre i tindrà les mateixes activitats que a la avaluació continuada: dues proves pràctiques (una de dret penal i un altre de dret del treball) amb 25% cadascuna i una prova síntesi de preguntes curtes tant de dret penal com de dret del treball, amb valor de 25% de cada part. (valor conjunt, 50%).

La reavaluació de l'avaluació única es farà el dia fixat per a la reavaluació per gestió acadèmica, sobre la part teòrica o pràctica (o ambdues) que s'hagin suspes. Preval la nota obtinguda a la reavaluació

Sobre el supòsit d'ALUMNAT NO AVALUABLE: l'alumnat serà avaluable sempre que hagi realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de les 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professorat de l'assignatura pot considerar l'estudiant com a no avaluable. (art. 266.9 Normativa acadèmica UAB)

Cronograma (provisional pendent de la publicació del calendari acadèmic de la Facultat de Dret 2024-25)

1) Dret penal:

- activitat d'avaluació continuada pràctica: tercera setmana (27/9/2024)
- Activitat de síntesi o examen: sisena setmana (18/10/2024)

2) Dret laboral (provisional)

- Activitat de síntesi (dret sancionador del treball). la última setmana del curs

Bibliografia

BIBLIOGRAFÍA:

NOTA: tenint en compte les característiques de l'assignatura l'equip docent proporciona, per a la primera part, uns apunts en format digital de lliure accés, com a material d'estudi bàsic i que ha estat elaborat per les professores que han impartint aquesta assignatura

Textes Legals (bibliografia obligatòria):

Código penal actualizado (septiembre 2024).

Texto Refundido de Infracciones y Sanciones en el Orden Social RDLeg. 5/2000 de 4 de agosto.

RD. 928/98 de 14 de mayo: Procedimiento para la imposición de sanciones en el orden social.

Ley Ordenadora de la Inspección de Trabajo y Seguridad Social L. 23/(2015)

Manuales de consulta (bibliografia recomenada):

VICENTE MARTÍNEZ, Rosario de: Derecho penal del trabajo: los delitos contra los derechos de los trabajadores y contra la Seguridad social. Tirant lo blanch, Valencia 2020, disponible en línea a la biblioteca UAB

https://csuc-uab.primo.exlibrisgroup.com/permalink/34CSUC_UAB/1eqfv2p/alma991000270519706709

TERRADILLOS BASOCO, Juan María: *Delitos contra los derechos de los trabajadores: veinticinco años de política legislativa errática*, Estudios Penales y Criminológicos, Vol 41 (2021), disponible en línea en acceso abierto

<https://revistas.usc.gal/index.php/epc/article/view/6718>

CAVAS MARTÍNEZ Faustino.-LUJÁN ALCARAZ, José. Infracciones y sanciones en el orden social, Murcia (Laborum), 2009.

DURÉNDEZ SÁEZ, Ignacio. El procedimiento administrativo sancionador del orden social, Navarra (Aranzadi), 2009.

MERCADER UGUINA, Jesus.- TOLOSA TRIBIÑO, Cesar. Derecho administrativo laboral, Valencia (Tirant lo Blanch), 2004.

DURÉNDEZ SÁEZ, Ignacio. La sanción administrativa en el orden laboral. Servicio de Publicaciones de la Universidad de Murcia. 1ª edición, Murcia,

Bibliografía Complementaria:

Terradillos Basoco, Juan y Acale Sánchez, María. Siniestralidad laboral: un análisis criminológico y jurisprudencial. Univ. De cadiz, 2005.

Sánchez-Terán Hernández, Juan Manuel: Los criterios de graduación de las sanciones administrativas en el orden social. Ed. Lex Nova, Valladolid, 1ª

Web de interés: <http://www.empleo.gob.es/itss/web/>

Programari

L'assignatura no exigeix un programari específic

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	51	Espanyol	primer quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	51	Espanyol	primer quadrimestre	tarda